

เรียนรู้เพื่อรับใช้สังคม

ผลของโปรแกรมการจัดการอาการปวดโดยใช้สுவคนธบำบัดร่วมกับ

ดนตรีบำบัดในผู้ป่วยหลังผ่าตัดใส่เหล็กยึดตรึงกระดูกขา

THE EFFECT OF PAIN MANAGEMENT PROGRAM BY USING

AROMATHERAPY AND MUSIC THERAPY IN POSTOPERATIVE

PATIENTS WITH OPEN REDUCTION INTERNAL

FIXATION OF LEG

กนกวรรณ ใจภักดี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลผู้ใหญ่)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

พ.ศ. 2558

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ผลของโปรแกรมการจัดการอาการปวดโดยใช้สுவคนธบำบัดร่วมกับดนตรีบำบัด
ในผู้ป่วยหลังผ่าตัดใส่เหล็กยึดตรึงกระดูกขา
THE EFFECT OF PAIN MANAGEMENT PROGRAM BY USING AROMATHERAPY AND
MUSIC THERAPY IN POSTOPERATIVE PATIENTS WITH OPEN REDUCTION
INTERNAL FIXATION OF LEG

กนกวรรณ ใจภักดี

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ตรวจสอบและอนุมัติให้

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลผู้ใหญ่)

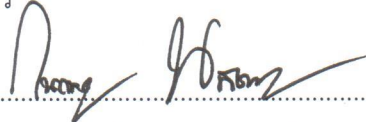
เมื่อวันที่ 17 สิงหาคม พ.ศ. 2558

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลดาวัลย์ อุ่นประเสริฐพงศ์ นิชโรจน์
ประธานกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

รองศาสตราจารย์พรศิริ พันธสี
กรรมการ

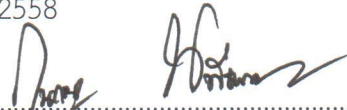
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกพร นทีธนสมบัติ
กรรมการ

อาจารย์ ดร.นภาพร แก้วนิมิตชัย
กรรมการ

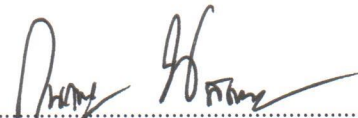
รองศาสตราจารย์อิสยา จันทร์วิทยานุชิต
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกพร นทีธนสมบัติ
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

รองศาสตราจารย์พรศิริ พันธสี
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกพร นทีธนสมบัติ
ประธานหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
(การพยาบาลผู้ใหญ่)

รองศาสตราจารย์ ดร.วนิดา ดุรงค์ฤทธิชัย
คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์

ผลของโปรแกรมการจัดการอาการปวดโดยใช้สுவคนธบำบัดร่วมกับดนตรีบำบัด
ในผู้ป่วยหลังผ่าตัดใส่เหล็กยึดตรึงกระดูกขา

กนกวรรณ ใจภักดี 534103

พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลผู้ใหญ่)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: กนกพร นทีธนสมบัติ, พย.ด. (พยาบาลศาสตร์)

พรศิริ พันธสี, วท.ม. (โภชนาศาสตร์)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยกึ่งทดลองมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการจัดการอาการปวดโดยใช้สுவคนธบำบัดร่วมกับดนตรีบำบัด เพื่อลดความปวดในผู้ป่วยหลังผ่าตัดใส่เหล็กยึดตรึงกระดูกขา กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยหลังผ่าตัดใส่เหล็กยึดตรึงกระดูกขา จำนวน 40 คน คัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 20 คน และกลุ่มควบคุม 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ โปรแกรมการจัดการอาการปวดร่วมกับสுவคนธบำบัดและดนตรีบำบัด แบบประเมินอาการปวดและสัญญาณชีพและแบบประเมินการควบคุมอาการปวดด้วยตนเองของผู้ป่วย มีการตรวจสอบความตรงของเครื่องมือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน และทดสอบความเที่ยงของแบบประเมินการควบคุมอาการปวดด้วยตนเองของผู้ป่วย ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค ได้ค่าเท่ากับ 0.75 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนความปวดของผู้ป่วยหลังผ่าตัดใส่เหล็กยึดตรึงกระดูกขา หลังได้รับโปรแกรมการจัดการอาการปวดด้วยสுவคนธบำบัดและดนตรีบำบัด น้อยกว่าก่อนได้รับโปรแกรมฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$) ส่วนค่าเฉลี่ยคะแนนความปวดของผู้ป่วยหลังผ่าตัดใส่เหล็กยึดตรึงกระดูกขา ระหว่างกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมการจัดการอาการปวดโดยใช้สுவคนธบำบัดร่วมกับดนตรีบำบัด กับกลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามปกติไม่แตกต่างกันทางสถิติ สำหรับค่าเฉลี่ยอัตราเต้นชีพจรและความดันโลหิต ภายหลังได้รับโปรแกรมการจัดการอาการปวดด้วยสுவคนธบำบัดและดนตรีบำบัดต่ำกว่าก่อนได้รับโปรแกรมฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ส่วนค่าเฉลี่ยอัตราเต้นชีพจรและความดันโลหิตในผู้ป่วยหลังผ่าตัดใส่เหล็กยึดตรึงกระดูกขา ระหว่างกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมการจัดการอาการปวดโดยใช้สுவคนธบำบัดร่วมกับดนตรีบำบัด กับกลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามปกติ ไม่แตกต่างกันทางสถิติ ($p < .05$)

คำสำคัญ: อาการปวด ผู้ป่วยหลังผ่าตัด การผ่าตัดใส่เหล็กยึดตรึงกระดูกขา สுவคนธบำบัด
ดนตรีบำบัด โปรแกรมการจัดการความปวดโดยใช้สுவคนธบำบัดร่วมกับดนตรีบำบัด

THE EFFECT OF PAIN MANAGEMENT PROGRAM BY USING AROMATHERAPY
AND MUSIC THERAPY IN POSTOPERATIVE PATIENTS WITH OPEN
REDUCTION INTERNAL FIXATION OF LEG

KANOKWAN JAIPAKDEE 534103

MASTER OF NURSING SCIENCE (ADULT NURSING)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: KANOKPORN NATEETANASOMBAT, Ph.D. (NURSING)

PORNSIRI PUNTHASEE, M.Sc. (NUTRITION)

ABSTRACT

This quasi-experimental research aimed to study the effect of pain management program by using aromatherapy and music therapy in postoperative patients with open reduction internal fixation of leg. Forty samples were specifically selected, which consisted of twenty samples for experimental group and other twenty samples for control group. The research instrument were pain management program by using aromatherapy and music therapy, pain and vital sign assessment tool, and pain self-control assessment tool. These instruments had been validated by five experts. Self-control assessment tool had been tested which expressed at 0.75 Cronbach's alpha. Percentage, mean, standard deviation, and t-test were used as data analysis.

This study found that mean pain score of postoperative patients with ORIF after received this program ($p < .01$). Mean pain score of postoperative patients with ORIF between experimental group and control group were not significantly different. Mean of pulse rate and blood pressure after receiving this program were significantly ($p < .05$). Furthermore, mean of pulse rate and blood pressure of postoperative patients with ORIF between experimental group and control group were not significantly different ($p < .05$).

Keywords: Pain, Postoperative patients, Open reduction internal fixation (ORIF), Aromatherapy, Music therapy, Pain management program by using aromatherapy and music therapy

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้อย่างสมบูรณ์ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกพร นทีธนสมบัติ และรองศาสตราจารย์พรศิริ พันธสี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้เสียสละเวลาให้ความช่วยเหลือให้คำแนะนำ ชี้แนะแนวทางที่เป็นประโยชน์ ตรวจสอบความบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ สนับสนุนให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลดาวัลย์ อุ่นประเสริฐพงศ์ นิชิโรจน์ ประธานกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในการสอบ อาจารย์ ดร.นภาพร แก้วนิมิตชัย กรรมการสอบ ที่กรุณาให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ ตลอดจนช่วยตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่กรุณาเสียสละเวลาในการตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย และให้คำแนะนำที่มีคุณค่าอย่างยิ่งในการแก้ไขปรับปรุงเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ ตลอดจนขอขอบคุณผู้อำนวยการโรงพยาบาล คณะกรรมการวิจัย หัวหน้าหอผู้ป่วยศัลยกรรมกระดูก โรงพยาบาลประจำหอผู้ป่วยศัลยกรรมกระดูก เจ้าหน้าที่ห้องฟักฟันหลังผ่าตัดทุกท่าน ที่คอยช่วยเหลือที่อำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล และให้โอกาสและสนับสนุนผู้วิจัยอย่างยิ่ง และขอขอบคุณผู้ป่วยตัวแบบและผู้ป่วยกลุ่มตัวอย่างทุกคนที่ให้ความร่วมมือแก่ผู้วิจัยในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และให้ประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีคุณค่ายิ่ง ขอขอบคุณรุ่นพี่และเพื่อน ๆ นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ทุกท่าน ที่ได้ให้คำปรึกษา กำลังใจและให้ความช่วยเหลือเสมอมา

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ผู้ให้กำเนิดที่คอยห่วงใยและสนับสนุนในการศึกษา ตลอดจนขอบคุณ นายวรพล เกศธรรมรัตน์ และครอบครัว ที่ให้ความช่วยเหลือและคอยเป็นกำลังใจให้อย่างยิ่งเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา รวมทั้งกัลยาณมิตรทุกท่านที่มีได้เอ่ยนาม ที่มีส่วนช่วยให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

กนกวรรณ ใจภักดี